

Kortenbos in de Nederlandse lectuur en literatuur

door Ton van Rijn

In dit artikel maken we weer een literaire tocht door onze wijk. Ton van Rijn bespreekt dit jaar nog twee plekken in de wijk die voorkomen in het werk van even zo vele auteurs. Altijd leuk om te zien hoe je eigen omgeving voorkomt in het werk van bekende schrijvers. Dit keer is het 'Bik' uit 2021 van Cor Gout.

'Bik' is Cor Gouts debuut als romanschrijver. Hiervoor schreef hij korte verhalen, gedichten, boeken over muziek en songteksten. Tien jaar lang gaf Cor Gout samen met Els Kort leiding aan het literair tijdschrift Extaze.

'Bik' gaat over het Berlijn aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog, over Den Haag in oorlogstijd, de wijk Kortenbos, over de wederopbouw van Nederland, over een man met zwakke eigenschappen, maar vooral over een liefde die beschadigd en besmet is. Of lijkt. Hartstocht is zo sterk als een bunker: je houdt de vijand buiten, maar binnenin kan het verstikkend zijn. Halverwege komt de hoofdpersoon terug uit Duitsland:

«Rechtstreeks naar zijn ouderlijk huis in de Geest wilde Bik niet gaan. Hij koos zijn meest geliefde plekjes in de binnenstad uit voor een wandeling. Over het met schelpen bedekte middenpad van het Voorhout, bijvoorbeeld, dat twee nu uitgestorven rijbanen van elkaar scheidde.

Via de Molenstraat in de Torestraat aangeland kon hij vanaf ijswinkel Florencia de hoedenwinkel al zien. De verleiding was groot om op een van de bankjes voor de gevel van het pand een ijsje te gaan eten. Op de stoeltjes die kriskras op het pleintje voor de winkel waren opgesteld zaten soldaten van de Wehrmacht, het vroegere Rijksleger, dat vanaf 1935 onder opperbevel van Hitler was komen te staan. De aanwezigheid van de soldaten van de oude garde was niet toevallig, want in de Torengarage, pal tegenover Florencia, maar met haar ingang in de Geest, werden hun auto's en motoren gerepareerd.

De Torengarage, ontworpen door Jan Greve, wist Bik, was het eerste gestapelde garagegebouw in Europa. Op de benedenverdieping, achter het glas van een ronde uitbouw met koepeldak, was een showroom gevestigd. Daarnaast bevond zich een deur met een gang naar beneden die naar een fietsenstalling leidde. Het personeel van de PTT-Prinsegracht stalde daar zijn

rijwielen. Florencia, de ijswinkel van de familie Talamini, stond in een kwade reuk. Niet alleen doordat de familie ijs maakte voor de Duitsers, maar ook doordat zij als 'Italiaanse' winkel zonder restricties aan koffie en ingrediënten voor het maken van gebak en ijs kon komen. Italië hoorde immers met Duitsland en Japan samen tot de asmogendheden.

Opmerkelijk genoeg werd het karakter van de Torenstraat niet door de aanwezigheid van de Duitse soldaten aangetast. Dat karakter leunde namelijk prettig over naar de periferie van de stad met zijn populatie van kostuummakers en grimeurs, die deel uitmaakte van het schouwburgpersoneel, en wat verder naar de zelfkant: de homo's, de lesbiennes, de pooiers en de hoeren.»

Bron: *Wijknieuws Kortenbos*, Jaargang 38 Maart/april 2023 Nummer 1